

UNDIR FÝRA EYGUM

Hvat land kundi tú husað tær at vitja?

– Tað besta eg veit er at ferðast. Trongskygni og vanahugsan mugu víkja, og upplivingar og forvitni hava ræði. Stórbýir hava hugtikið meg seinnu árin, men nú brellist eg eftir at vitja Cuba-tíðarlumman við teimum mongu andsøgnunum og søguligu vitnisburðunum.

Hvar er tín yndisbók?

– At velja eina yndisbók ber ikki til hjá mær. Eg lesi nógv, og beint nú liggur fasinerandi skaldsøgan um evropiska list hjá Edmund de Waal *Hara við ravgulum eygum* á náttborðinum saman við nýggjastu føroysku krimisøguni. Mær dámar væl skaldsøgur, og krimisøgur eiga eisini sítt pláss hjá mær.

- *Kjakið er farið so langt av sporum, at eg til tíðir havi ilt við at taka tað fyri fult. Grundaður kritikkur verður blandaður saman við órímiligar pástandir, sum skapa ótta millum fólk, og tað verður trupult at skilja ímillum, hvat er reelur kritikkur, og hvat er manipulatión og órímiligt trúst, sigur Óluva Klettskarð, sum í sínum vinnuliga sterka lokaløki hevur verið í brennideplinum í sambandi við fiskivinnunýskipanina*

Mynd: Eyðun Klakstein

skapar gróðrarbotn fyr, at tey, sum eru mælskast, kunnu dominera, heldur hon.

Kjakið av sporum

Norðoyggjar eru eftir Eysturoynna sterkasta vinnuøkið í landinum, og serliga innan fiskivinnu er nógv virksema bæði á landi og sjógv. Nógv fólk eru knýtt at primeru vinnuni, og nógv avleitt virksema er. Nú samgongan er samd um eina nýskipan av fiskivinnuni, hevur verið ført fram, at vinnulívið í Norðoyggjum kemur at missa virksema av hesum.

– Samgongan hevur verið lögð undir at spæla hasard við fiskivinnuni, tí vit vilja gera eina nýskipan. Men størsta gamblingin við fiskivinnuni er, at mann í 10 ár hevur vitað, at ein nýggj skipan skuldi gerast til nú á nýggjárinum, men mann hevur einki megnað at gjørt. Tí standa vit her.

– Tað verður sagt, at verandi vinna fer at missa nógv, men mín hugsan er, at verandi vinnan er vinnarin í nýskipanini. Frá at hava slætt borð frá nýggjárinum, har summi vildu hava alt selt á uppboði, og til ta semjuna, sum nú fyriliggur, er langt lop. Verandi vinna hevur fingið sera góðar treytir í nýskipanini, og nýskipanin avtekur einki. Møguleikarnir eru har, fiskurin er har, skipini eru har, og virkini eru har, sigur Óluva Klettskarð, sum væntar, at fiskimaðurin verður líka raskur og hugagóður eftir einum nýggjum leisti:

– Tey, sum tosa um stongd virki og deyðan í durunum kunnu ikki hava stórt álit á vinnuni her norðuri. Vinnan er bæði dugnalig og sterk, so sjálvandi fer fiskivinnan í Klaksvík framhaldandi at vera í fremstu røð.

– Tá ið ein nýskipan

í høvuðsvinnuni verður gjørd, nertir tú við nøkur grundleggjandi viðurskifti í samfelagnum, og tí sigur tað seg sjálv, at tað verður mótstøða og hart kjak. Og tá ið hugsað verður um, hvussu sterk fiskivinnan er í Norðoyggjum, er tað ikki so lægt, at tað kemur ein mótstøða ímóti uppskotinum her í lokaløkinum.

Ført hevur verið fram, at reiðari koma at missa virki og skip av nýskipanini, og at arbeidfsfólk fara at missa starvið og harvið grundarlagið í gerandisdegnum. Óluva Klettskarð heldur, at kjakið um fiskivinnunýskipanina hevur verið órímiligt, og politikarar spinna søgur uttan hald í veruleikanum.

– Kjakið er farið so langt av sporum, at eg til tíðir havi ilt við at taka tað fyri fult. Grundaður kritikkur verður blandaður saman

við órímiligar pástandir, sum skapa ótta millum fólk, og tað verður trupult at skilja ímillum, hvat er reelur kritikkur, og hvat er manipulatión og órímiligt trúst.

– Rímiligur kritikkur og ógrundað róp verða blandað saman, og tá er ikki lætt at kjakast konstruktivt. Fólk eru bangin fyri tí ókenda, sum tey kanska ikki skilja til fulnar. Og tey verða kløkk og stúrin, tá ið tað verður tosað um, at arbeidsplass verða sett til sølu, og at fólk koma at missa hús og heim.

– Vit í samgonguni skulu eisini viðurkenna, at vit hava ikki dugað nógv væl at greitt frá fiskivinnunýskipanini. Vit hava heilt einfalt ikki verið nógv pedagogisk og greið mótvegis vinnuni og almenninginum, so at tey vita, hvat nýskipanin snýr seg um. Kjakið hevur snúð seg um útluting og verið merkt av, at feløg og áhugamál

ganga saman um at verja borg. Vit hava als ikki tosað um allar hinar partarnar av nýskipanini, ov fá fólk hava luttikið í kjakinum, og meiningarnar hava verið ov ófjølbroyttar, heldur Óluva Klettskarð.

– Miðlar og fólk hava kosið suðuroyingarnar sum vinnarar í semjuni um fiskivinnunýskipanina, og tað kemst av, at miðlarnar bert vísa áhuga fyri teimum, sum alment finnast at. Eg eri partur av teimum, sum havi ávirkað og flutt tingini rætta vegin og havi verið við til at gjørt stórar broytingar. Eitt arbeiði, sum fleiri hava verið við til at gjørt á røttum stað, nevnliga innanhýsis í samgonguni, men so er avleiðingin eftir øllum at døma, at ein verður skýrd tapari aftaná. Hetta er bert eitt útrykk fyr, hvussu miðlarnir verða drignir í manesjunum av ávísunum persónum

og áhugamálum í slíkum málum, heldur Óluva Klettskarð.

Politikkur ikki livibreyð

Tjóðveldi, sum við Høgna Hoydal sum landsstýrismanni í fiskivinnumálum hevur staðið á odda fyri fiskivinnunýskipanini, hevur mist undirtøku í Klaksvík, har flokkurin hevur staðið seg væl ígjøgnum nógv ár. Á seinasta býráðsvali misti flokkurin tvey umboð í Klaksvík, og tá var Óluva Klettskarð ikki afturvald. Verður hugt fram ímóti næsta lótingsvali, kann hugsast, at flokkurin verður revsaður í Norðoyggjum fyri fiskivinnunýskipanina.

– Eg eri ikki livibreyðs-politikari, og tað er ikki avgerandi, at eg stilli upp ella verði vald. Fyri meg er lívið meira enn politikkur, hóast eg leggi nógv orku í politiska arbeiðið og brenni fyri tí. Tað verður tó ikki sorgardagur, tá eg fari aftur í skúla at arbeiða. Eg tími politikk sera væl, men tá ið brúk ikki er fyri mær har longur, fari eg víðari til okkurt annað. Mín møguleiki er nú, og eg hugsar ikki um, hvat eg skal um tvey ár.

– Eg havi sterka floksdisiplin og haldi meg havi sjónarmið, sum ganga út um meg sjálva. Summi mál er størri, enn tú sjálv og tað, sum tú verður útsett fyr.

Óluva Klettskarð viðgongur, at meðan kjakið hevur verið upp á tað harðasta, hevur hon hugsað tankan, um tað er stríðið vert.

– Eg havi hugsað tankan, um hetta er vert tað, men eg eri ikki komin til niðurstøðuna, at tað ikki er vert stríðið. Eg havi verið virkin í Tjóðveldi og verið við at orða nógv av politikkinum, tí kann eg ikki siga, nei, nú tími er ikki meir, hetta er for strævið. Tað er av allar størsta týðningi, at búkkenslan er í lagi. At mann sjálvur kann standa inn fyri hesum, tá ið tað er liðugt, sigur Óluva Klettskarð.